Природен парк „Витоша“

Снимка: инж. Александър Дунчев ®

Автори: Александър Дунчев и Зорница Стратиева

Съдържание

1. Увод 3

2. Етап на казуса 5

3. Подробно описание 6

4. Хронология на казуса и предприетите действия от различните страни 10

5. Ключови закононарушения и Наказателни процедури 15

6. Гражданска реакция 15

7. Международната реакция 16

8. Резултати от кампанията до този момент (успехи, неуспехи, ключови фактори, които са ги повлияли) 16

Описанието на случай Природен парк Витоша е изготвено по **проект „Участие за природа“**, изпълняван от Българска фондация Биоразнообразие в партньорство с Екологично сдружение „За Земята“ и Информационна мрежа Блулинк с финансиране в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г. http://ngogrants.bg. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Българска Фондация Биоразнообразие и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България.

1. Увод

Природен парк „Витоша“ е най-старият парк в България и на Балканския полуостров. Той е и вторият, обявен в Европа. Природен парк „Витоша“ опазва повече растения, отколкото могат да се срещнат в цяла Холандия или Великобритания. Витоша е мястото, където сесрещат над 200 вида птици и едри бозайници като елен, мечка, вълк. На територията на Природен парк „Витоша” се намират три защитени територии като две от тях са със статут на резерват, а третата е със статут на природна забележителност.Резерватите „Бистришко бранище” и „Торфено бранище” са обявени през 1934 год. с Постановление № 15422 на Министерството на земеделието и държавните имоти.

„Бистришко бранище” е обявен за резерват заради намерението да се запазят първичните екосистеми от обикновен смърч (Picea abies (L.) Karst.), както и видовете от субалпийската зона на територията на Природен парк Витоша. По-късно на 01.03.1977 година UNESCO обявява резервата за биосферен. Понастоящем площта на резервата е 1061,6 ха.

Резерват „Торфено бранище” е обявен, за да се запазят торфените комплекси във високите части на планината. Площта на резервата е 784,1ха.

Природната забележителност „Духлата”се намира в южната част на Природен парк „Витоша”, която е най-дългата пещера в България. Този природен комплекс, съставен от множество лабиринти, е обитаван от двадесет и един животински вида и седем вида прилепи, които са защитени по реда на ЗБР.

Инвестиционните намерения в началото на 30-те години на XX век за превръщането на Витоша в „сборища и панаири, да стане частна мушия, да бъде разграбена и обезобразена”, „да я използват като я дадат на концесия” за построяване на „зъбчата железница” (БТС, 1932 г.).пораждат желанието на местните да запазят природата на Витоша, като обявяват най-високата част на планината– изворът на чиста вода, въздух и здраве, люлката на българския туризъм, неоспорим интерес за общата наука, за национален парк.

На 27.10.1934 година е издадено Постановление № III а 15422 на Министерството на земеделието и държавните имоти, публикувано в Държавен вестник бр. 178 от 1934 год., с което се обявява Народен парк„Витоша“ за национален парк. Териториалният

обхват на парка включва най-високите части на планината с обща площ 6140 ха, където се намират единствените петна от оцелелите първични гори на Витоша.

В периода от обявяването на Витоша за защитена територия до 1952 г. управлението на Витоша се осъществява чрез прилагане на Правилник за Народния парк Витоша и включените в него бранища от 24.12.1938 г. Това е първият устройствен документ в България, който включва зониране и режими на защитената територия, обособява се място, в което се разрешава строителство на обществени сгради, също така се обособяват маршрути, по които е позволено преминаването с коне и транспортни средства, определят се режимите на обществените хижи, намиращи се в границите на Парка. С утвърдения Правилник се регламентира управлението на защитената територия и се налагат наказателни разпореждания за нарушителите на режимите и нормите му.

През 1936 г. се създава Закон за защита на природата, който легализира обявения национален парк „Витоша“.

През 1951 г. е издадено Постановление № 1388 на Министерски съвет, с което се извършва прекатегоризация на национален парк „Витоша“ в народен.

През 1952 г. с ПМС № 621 е утвърден вторият лесоустройствен проект на Витоша. С него са устроени 22 725,8 ха от площта на планината. През 1964 г. е утвърден трети паркоустройствен проект, който намалява площта на НП Витоша на 15 807,3 ха.

През 1998 год. се създава Дирекция Природен парк „Витоша“ в град София, която стопанисва, охранява и опазва защитената територия. След прекатегоризирането на Витоша в природен парк през 2000 година, той престава да бъде изключително държавна собственост и на територията му започват да се появяват множество собственици и ползватели.

През 1998 год. е възложен с Анекс към договор № 131-1683/13.11.1996 год. разработването на Плана за управление на Природен парк „Витоша”. Това е основният инструмент, гарантиращ ефективно управление на територията в съответствие с европейските стандарти и чрез него се постигат следните стратегически цели за развитие на Парка:

- осигуряване на необходимите условия за съхранение и възпроизводство на природния комплекс;

- устойчиво развитие на Парка при оптимално съотношение между природозащитните и рекреационните му функции;
- стимулиране на интереса на обществото към ценностите на парка и екологосъобразното му ползване и стопанисване.

На 14.07.2000 год. Народен парк „Витоша“ със Заповед № РД-349 е прекатегоризиран в природен парк (ДВ, бр. 66 от 11.08.2000 г.)

Последната промяна на границите на Парка е през 2004 година с утвърдена площ 27 079,114 ха.

На 22.04.2005 год. с Решение № 305 на Министерски съвет е утвърден Планът за управление, той е с период на действие десет години.Според плана строителството на нови ски писти и лифтове е забранено, но е позволено да се заменят старите съоръжения с нови.

На 09 Март 2007 г. Природен парк „Витоша“ става част от Европейската екологичната мрежа Натура 2000 и по двете Директиви на Европейския съюз – Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за местообитанията) и Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците).

През 2014 г. от ДПП Витоша е възложено разработването на нов План за Управление на ПП „Витоша“ в рамките на проект №: DIR-5113326-4-98 „Дейности по устойчиво управление на Природен Парк „Витоша“.

Неспиращите инвестиционни интереси към Витоша с цел развитие на ски туризъм, строителството на туристически и жилищни сгради, желанието да бъде превърната в Олимпийска дестинация, изсичането на естествените ѝ гори и унищожаването на морени,превръщат опазването на природата в планината в предизвикателство, пред което са изправени поколения наред.

2. Етап на казуса

Казусът не е приключил.

През 2007 г. с изграждането на ски път между Синята писта и писта Лале 2 започва реализацията на план за изграждането на нова ски зона в района на х. Алеко.

През 2008 г.инвеститорът „Витоша ски“ АД изгражда без разрешителни бараж на езеро за изкуствен сняг, дренажни канали, кула за видеонаблюдение и разширение на горна станция на Симеоновския лифт.

В края на 2008 г. е представен за обществено обсъждане Специализиран Подробен Устройствен План (СПУП) за туристическа и ски зона „Алеко“, който предвижда ново строителство на ски писти, ски лифтове и други съоръжения в нарушение на забраната за ново строителство в Плана за управление на ПП „Витоша“.

През 2015 г. е разработен проект на нов План за управление на ПП „Витоша“, в който е разрешено изработването и реализацията на СПУП в обширна територия на парка.

3. Подробно описание

Природен парк „Витоша“ е една от най-трудно управляваните защитени територии в България заради близостта до столицата и заради желанието за реализиране на инвестиционни намерения, свързани с развитие на ски спорт в планината.

Инвестиционното намерение за изграждане на нова туристическа и ски зона Алеко от инвеститора Витоша ски АД се предшества от закупуването на лифт „Лале“ 1 и 2, Романски лифт, построен 1968 г., както и на влековете Спас, Боби, Владо и Помагалски от частни дружества, както и от приватизацията на общинското дружество „Въжени линии“, в което влизат Симеоновски кабинков лифт, изграден 1982 г.; Драгалевски лифт – 1-ва отсечка, пусната в действие през 1956, а 2-ра отсечка през 1968 г.; влекове Конярника и кабинков лифт Княжево. По справка във фирмения регистър се съди, че фирмата „Витоша ски“ ЕАД, спечелила търга за приватизация на общинските лифтове в Природен парк Витоша, е собственост на офшорната компания, регистрирана на Вирджинските острови. В края на 2007 г. фирмата „Витоша ски“ ЕАД е заложена в Първа инвестиционна банка, която според разследване на сайта bivol.bg е пряко свързана с фирмата-инвеститор.

През август 2008 г. Министерството на околната среда и водите, Държавната агенция по горите и Столичната община разрешават изготвянето на СПУП за нова ски-зона Алеко. За него е изготвен Доклад по Екологична оценка в противоречие на Наредбата за екологична оценка без никаква публичност и прозрачност. От доклада се разбира, че СПУП на ски-зона Алеко ще се реализира на площ– 9146 дка; с надморска височина 1525 – 2265 м.н. в.; изцяло върху земи с държавна собственост; изцяло върху горски територии, където се предвижда да бъдат разположени голям брой нови съоръжения – 29 писти и 17 лифта и влека и ново открито водохващане за изкуствен сняг с обем от 70 000 куб.м. Освен това, проектът засяга природни местообитания от Европейската директива за природните местообитания: алпийски и бореални ерикоидни сьобщества, букови гори, смърчови гори, съобщества на клек, високопланински ацидофилни тревни съобщества, силикатни алпийски тревни съобщества, силикатни сипеи, както и

местообитания на видове като вълка и мечка. Докладът за ЕО на СПУП на зона Алеко е публично достъпен единствено по време на обществените консултации в периода 18 юни - 2 юли 2009 г., както в подменю на интернет страницата „Витоша ски“ АД без необходимите подписи на експертите и без самия СПУП, така и за запознаване в електронния му вид на максимално трудно достъпно място - в долна лифтена станция на Симеоновски лифт.

В края на 2008 година започва реализация на намерението за превръщане на Природния парк в ски-обект за Олимпийски игри без разрешение на ДГС София и без съгласувателни процедури с ДПП „Витоша“. За целта в района на Алеко с тежка строителна техника саразорани площи над 19 дка и са взривени символите на Витоша – морените, под претекст пред РИОСВ София, че е необходимо премахването на горната част на 19 скали, за да не пречат на скиорите. Извършител е фирмата „Витоша ски” АД, която притежава лифтовете и ски съоръженията на Алеко, но не и пистите, които са част от държавния горски фонд. Това е грубо нарушение на действащия План за управление на Природен парк „Витоша“, на националното законодателство (Закона за опазване на околната среда Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие и Закона за устройство на територията) и на европейското законодателство (Директива за хабитатите и Директива за птиците).

През същата година започва и незаконно строителство, изразяващо се в строеж на„Метална мачта“ в близост до хижа „Алеко“, строеж на дренажни канали по писта Витошко лале и строеж на „Бараж“ в поречието на Янчовска река, над 4-та станция на Симеоновския лифт.

В края на август месец 2009 г. Експертен съвет към Регионалната инспекция по околна среда – София приема положително становище за екологичната оценка на Специализирания подробен устройствен план на туристическа и ски-зона Алеко, без да е съгласувано с ДАГ, която отговаря за държавната собственост на терените, върху които се планира новата ски зона. Това е в противоречие на Плана за управление на Природен парк Витоша - официалният документ, който посочва какво може да се прави в природния парк и какво не, одобряван с решение на Министерски съвет за срок от 10 години. В същото време има незавършено дело срещу решението на РИОСВ-София за започването на процедурата по екологични оценки на новата ски зона на Алеко.

Природозащитните и спортни организации обжалват решението на директора на РИОСВ София, в резултат на което МОСВ прекратява процедурата на фирмата за специализиран подробен устройствен план (СПУП) на ски-зона Алеко. В резултат на това инвеститорът обжалва пред Върховния административен съд (ВАС) решението на МОСВ.

През 2011 г. ВАС излиза с решението на 5-членния състав, с което потвърждава решението на по-долната си инстанция, че Министерство на околната среда и водите (МОСВ) трябва да преразгледа решението си да отхвърли одобрената от Регионална инспекция по околна среда и водите (РИОСВ)– София екологична оценка на специализиран подробен устройствен план на ски зона Алеко, като от него отпаднат доводите на собственика на земята – Изпълнителната агенция по горите и на контролния орган – дирекцията на природния парк. С решение №224/25.07.2011 г. Министърът на околната среда и водите отново отменя становището на РИОСВ София по екологичната оценка на СПУП, след което до днешна дата няма произнасяне на РИОСВ София.

През декември 2011 г. заради нестихващите инвестиционни интереси към ПП Витоша по политически причини е обявена процедура за провеждане на конкурс за нови директори на 11те природни парка. В резултат на проведените конкурси на 29 февруари 2012 г. дългогодишният директор на ПП „Витоша“ е отстранен и на негово място е назначен нов близък до инвеститорите директор, който не отговаря на изискванията за заемане на длъжността.

В началото на 2012 са подготвени промени в Закона за физическото възпитание и спорта, които касаят следното:

- премахване задължението спортните обекти и съоръжения да се отдават под наем по реда на законите за общинската и държавна собственост;
- отдаване на концесия и държавни и общински горски територии;
- дава се възможност средства от бюджета на Министерство на физическото възпитание и спорта да се отделят за изграждане, реконструкция и модернизация на спортни обекти и съоръжения и на обекти за социален туризъм с национално значение.

Тези промени не са приети.

През пролетта на 2012 г. по предложение на Министерски съвет Народното събрание гласува промени в Закона за горите (ЗГ), с които се облекчават административно и финансово процедурите за изграждане на ски съоръжения в горски територии. С промените държавата осигурява безпрецедентна държавна помощ за инвеститорите в ски курорти в нарушение на основните права на свободния пазар и свободната конкуренция. Промените дават права на частни фирми безусловно и без тръжни процедури да се разпореждат със защитените територии, да ги унищожават и застрояват със ски съоръжения, като така се допуска Законът за горите да заобикаля строгите изисквания на Закона за държавната собственост и Закона за концесиите при

застрояването на държавни имоти в защитените територии. В резултат на 3 дневни блокади на Орлов мост промените в ЗГ са отменени.

Седмица след отмяната на скандалните промени в Закона за горите, избухва „по неизяснени причини“ пожар в резерват „Бистришко бранище“ в Природен парк Витоша, който повече от 2 седмици не бива изгасен от доброволци и огнеборци.

През 2013 г.граждани разкриват, че държавата незаконно е сменила статута по Начина на трайно ползване в КВС на пасищата над х. Алеко в „ски-писти“, с цел изграждането на постоянни ски трасета. Незаконната подмяна е отменена по разпореждане на МС.

През 2014 г. ДПП Витоша възлага актуализирането на Плана за управление на Природен парк „Витоша“. През 2015 г. планът е представен за публично обсъждане, като обществото е скандализирано, тъй като с него се допуска допълнително застрояване в цяла Северна Витоша и разширяване на ски-зоната с център Алеко. Общественото обсъждане на плана се провежда в максимално трудно достъпно място – в сградата на Националния исторически музей в гр. София в работен ден. По време на 30-дневния срок за подаване на становища по АПУ на ПП „Витоша“ са постъпили 340 възражения за преработване на проекто-плана. Голяма част от бележките по ПУ не са отразени в проекта и въпреки това изпълнителят „Пролес инженеринг“ ООД внася АПУ за разглеждане в МОСВ.

През *месец ноември започва незаконно изграждане на новото трасе на ски писта Витошко лале, съгласно предвижданията на СПУП за новата ски зона, в резултат на което* в района на Алеко в Природен парк „Витоша“ *са* разорани с тежка техника над 20 декара млада смърчова гора, залесена с доброволен труд и с над 1500 фиданки, закупени с европейски средства.

В началото на 2016 г. въз основа на стотиците отрицателни становища, МОСВ връща проекта за актуализация на плана за управление за доработване. По това време по настояване на природозащитни организации и граждани Столичен общински съвет инициира работна група за решаването на проблемите в ПП „Витоша“.

През април 2016 г. „Пролес инженеринг“ ООД внася АПУ за разглеждане в МОСВ без отразяване на бележките. Предстои произнасяне на МОСВ.

В същото време е изготвен проект за нов Закона за спорта, с който се цели промяна по отношение на възможностите за инвестиции в спортни обекти и съоръжения, по отношение на статута, правата и задълженията на спортните организации.

4. Хронология на казуса и предприетите действия от различните страни

21Април 2016 г. Изготвен е нов проектозакон за спорта, който да замени действащия Закон за физическото възпитание и спорта. Новият закон цели възможности за инвестиции в спортни обекти и съоръжения, предвижда промени по отношение на статута, правата и задълженията на спортните организации.

31 Март 2016 г. „Пролес инженеринг“ ООД – изпълнителят на новия АПУ на ПУ на ПП „Витоша“ предава АПУ с „отразени бележки, получени от МОСВ“

18 февруари 2016 Столичен общински съвет назначава временна комисия за анализ на съществуващите проблеми, свързани с целогодишния достъп до Природен парк „Витоша“ на граждани с цел туризъм, отдих и спорт и изработване на предложения и мерки за решаване на тези проблеми.

17 Февруари 2016 г. Министърът на околната среда и водите – Ивелина Василевапублично заявява, че връща проекта на Плана за управление на Природен парк „Витоша“ за редактиране и доработване (прецизиране) на функционалните зони на парка с мотив, че Изпълнителят е определил, **зона 40% от територията на парка, в която *„да бъде възможно, да се развиват дейности свързани със ски спорт и ски съоръжения“*, заради липса на *„обосновка и аргументация“* от Изпълнителя**.

26 Януари 2016 г. природозащитници призовават Столична община да следи изпълнението на приватизационния договор на „Витоша ски“ АД, поради зачестилите инциденти в Природения парк–загинали хора в лавина и паднало от кабинковия лифт дете.

09 Ноември 2015 г. По сигнал на природозащитници е организирана проверка от компетентните органи за установяване на незаконното изграждане на нова ски писта до съществуващата писта Витошко лале съгласно спрения СПУП за нова ски зона. Като резултат е съставен констативен протокол от проверката. Във връзка с увреждането на защитената територия е сезирана прокуратурата за престъпление по чл. 278в от НК.

02 Ноември 2015 г. Природозащитници сигнализират за мащабни нарушения в района на Алеко:

- 20 декара изкоренена млада гора, залесена с доброволен труд в Природен парк „Витоша“ в района на Алеко,
- незаконосъобразно разкопаване в (извън пистите) с цел прокарване на система за изкуствен сняг (без необходимите разрешителни),
- наличие на унищожен и подраст, което е престъпление според Наказателния кодекс,
- преместване на „морени“

- изравняване на терени извън пистите,
- изкопи по самите писти,
- сеч и прокарване на нови пътища.

28 Октомври 2015г. Изпълнителят на проекта за АПУ на ПП „Витоша“ внася в МОСВ проекта на Плана за управление с частично отразени бележки от Общественото обсъждане.

30 Септември 2015 г. Провежда се общественото обсъждане на проекта за АПУ на ПП „Витоша“ в работен ден в недостъпно място – НИМ. Присъстват 192 граждани. Внесени са 340 становища по проекта за АПУ с искане да не бъде допускано ново строителство и масови сечи в парка, и да се решат проблеми с достъпа до планината.

29 Септември 2015 г.. Природозащитници сигнализират за незаконосъобразното строителство на две наблюдателни кули в Природен парк Витоша. След проверки на компетентните органи нарушенията са прикрити, за да не бъде изгубено европейското финансиране за строителството.

28 Септември 2015 г. представители на различни политически сили по време на дебат се обявяват срещу ново строителство в Природен парк „Витоша“.

23 Септември 2015 г. Започва изграждането на две наблюдателни кули в Природен парк „Витоша“, без съгласуване от Министерството на околната среда и водите по реда на ЗБР и ЗЗТ. Възложител е РИОСВ София. Проектът се реализира с финансовата подкрепа на ОПОС.

06Август 2015 г. МОСВ връща с доклад проект за вилно селище върху биокоридора на мечките между Витоша и Плана.

09 Декември 2014 Дирекцията на Природен парк „Витоша“ подписва договор за изработване на Плана за управление на парк с фирма „Пролес инженеринг“ ООД и срок за изпълнение края на октомври 2015 г. Договорът се финансира от „Оперативна програма околна среда“.

2014 г. Новият директор на РИОСВ София - инж. Ирена Петкова съгласува инвестиционното предложение за вилно селище върху биокоридора на мечките между Витоша и Плана без екооценка.

14 Януари 2013 г. Директорът на Държавно горско стопанство София разпорежда статута по Начин на трайно ползване (НТП) в КВС на всички пасища в района на х. Алеко, променени незаконно в НТП „ски писти“, да бъде възстановен съгласно НТП в горскостопанския план на стопанството.

02 Август 2012 г. Проведена е среща между представители на управляващото мнозинство в Столичния Общински Съвет (СОС) и участници в гражданска група „ЗаВитоша“, по инициатива на Николай Стойнев, зам. председател на СОС, в отговор на открито писмо с въпроси към Столична община.

30 Юли 2012 г. „Витоша ски“ АД дава пресконференция за състоянието на ски-съоръженията, на която става ясно, че компанията няма да обработва и обезопасява пистите заради отменените скандални поправки в Закона за горите.

25 Юли 2012 г. Народното събрание отменя лобистката поправка в Закона за горите, която предвижда по-лесно и по-евтино застрояване и изграждане на ски съоръжения в защитени територии и изсичане на гори в България.

10 Юли 2012 г. По повод липсата на поддръжка за държавния влек „Заека“ на Витоша и измененията в Закона за физическото възпитание и спорта в частта, касаеща т.нар. „социален туризъм“ е инициирана среща от Министерството на физическото възпитание и спорта, с природозащитници. Срещата остава безрезултатна.

03 Юли 2012 г. Природозащитници участват в общественото обсъждане за промените в Закона за горите в парламента, след наложено вето на президента върху първоначалните скандални промени. Внесени са 25 становища.

02 Юли 2012 г. избухва „по неизяснени причини“ пожар в резерват Бистришко бранище, който повече от 2 седмици се гаси с помощта на доброволци.

21 Юни 2012 г. В резултат на тридневните блокади на Орлов мост се провежда заседание на комисията по земеделие и гори в парламента, която да разгледа ветото на президента Плевнелиев върху промените в Закона за горите.

17 Юни 2012 г. Президентът Росен Плевнелиев налага вето върху скандалните поправки в Закона за горите по настояване на природозащитниците.

12-13-14 Юни 2012 г. Блокади на Орлов мост заради скандалните поправки в Закона за горите, приети от НС.

01 Март 2012 г.ДПП „Витоша“ е с нов директор – ланд. арх. Снежана Петрова. В Първия ѝ работен ден при пристигането ѝ на работа на новата длъжносте посрещната от граждани, които не я допускат до работното място.

24 Февруари 2012 г. дългогодишният директор на ДПП „Витоша“ е отстранен от поста в дирекцията. На негово място е назначен ландшафтен архитект, неотговарящ на изискванията за заемане на длъжността. Десетки граждани и организации изпращат възмутителни писма до Изпълнителната агенция по горите и Министерството на земеделието и храните за отстраняването на инж. Тома Белев от директорския пост.

07 Февруари 2012 г. Законът за физическото възпитание и спорта „е подложен на промяна в полза на Витоша ски" АД. С готвените промени се цели вземане под концесия на ски зона Алеко в Природен парк Витоша, като се осигури държавно финансиране за ремонт на лифтовете, а Българска федерация по ски да може да ползва безвъзмездно за 20 години цялата територия на туристически център Алеко включително хижата.

25 Юли 2011 г. С решение №224/25.07.2011 г. Министърът на околната среда и водите отново отменя становището на РИОСВ София по екологичната оценка на СПУП за нова туристическа и ски зона Алеко. Няма ново произнасяне на РИОСВ София.

02 Август 2011 г. ВАС излиза с решение на 5-членен състав, с което потвърждава решението на по-долната инстанция, че Министерство на околната среда и водите (МОСВ) трябва да преразгледа решението си да отхвърли одобрената от Регионална инспекция по околна среда и водите (РИОСВ)– София екологична оценка на специализиран подробен устройствен план на ски зона „Алеко".

13 Октомври 2009 г. С решение №262/13.10.2009 г. Министърът на околната среда и водите отменя становището на РИОСВ София по екологичната оценка на СПУП за нова туристическа и ски зона „Алеко". Решението на МОСВ е обжавлано от инвеститора „Витоша ски" АД пред ВАС.

04 Септември 2009 г. Със становище по екологична оценка /ЕО/ № СО-04-05 /04.09.2009г. на директора на РИОСВ-София е съгласуван Специализиран подробен устройствен план (СПУП) на туристическа и ски зона „Алеко", с възложител „Витоша ски" АД. Становището е обжалвано пред МОСВ от ДПП Витоша, ИАГ, WWF, Сдружението на Витошките ски и сноуборд училища.

30 Юли 2009 г. Природозащитници обжалват пред Върховния административен съд незаконосъобразно решение на Районната инспекция по околната среда и водите – София, с което се дава ход на разработването на екологична оценка и оценката за съвместимост на специализиран подробен устройствен план на нова, много по-голяма ски зона в Природен парк „Витоша".

21 Юли 2009 г. Висшият експертен екологичен съвет приема доклад за екологична оценка на проекта за изменение на Общия устройствен план на Столична община.

28 Юни 2009 г. На сайта на фирма „Витоша ски" АД, е обявено началото на обществени консултации на доклада по екологичната оценка на специализиран подробен устройствен план на туристическа и ски зона „Алеко".

09 Февруари 2009 г.Проведено е обществено обсъждане на общия устройствен план на София. В него е предвидено изграждане на вилна зона на биокоридора (естествения път) на мечката между планините Витоша и Плана, без да има оценка в изготвения Доклад за съвместимост с предмета и целите на опазване в Натура 2000 зоните около София.

21 Януари 2009 г. Природозащитници провеждат среща с кмета на София – Бойко Борисов, на която настояват за отхвърляне на заданието на плана за разширяване на ски-зоната Алеко в ПП „Витоша".

06 Януари 2009 г. Намерено е писмо на Столична община с изходящ номер ГР-70-00-834, подписано от кмета Бойко Борисов, с което се дава съгласие „Витоша ски" АД да изработи проект за подробен устройствен план за нова ски зона в Природен парк „Витоша".

01 Декември 2008 г. Природозащитници изпращат становище до РИОСВ София за отхвърляне на официалния план за нова ски зона в Природен парк „Витоша"

15 Октомври 2008 г. По настояване на природозащитници е проведена съвместна проверка с държавни институции на незаконно строителство в Природен парк „Витоша".

06 Октомври 2008 г. Започва незаконно разширяване на ски зона Алеко в Природен парк „Витоша" чрез изграждане на нов ски път чрез взривяване на морени междуСинята писта и писта Витошко лале.

26 Август 2008 г. Коалиция „За да остане природа в България" получава от анонимен източник карта на план за нова ски зона в Природен парк „Витоша" (вкл. разширение на съществуващата зона „Алеко"), за което се предвиждада се изсекат над 200 декара гори и да се урбанизират 300 декара високопланински пасища.

20 Декември 2007 г. Сключен е приватизационен договор между Столична Община и „Витоша ски" АД, с който „Витоша ски" АДпридобива Симеоновския, Драгалевския и Княжевския лифт, както и влековете в м. Конярника.Едно от основните задължения по приватизационния договор е „Витоша ски" АД да инвестира в подмяната на съоръженията на Витоша и поддържане на работни места.

29 Ноември 2007 г.Взривен е хотел „Щастливеца" в Природен парк „Витоша" с цел преустройство, което е блокирано по неизвестни причини.

5 Ноември 2007 г. „Витоша ски“ АД е заложено в Първа инвестиционна банка.

2007 г. „Витоша ски“ АД придобива собственост върху частни дружества, притежаващи седалковите лифтове Витошко лале 1-2 и Романски, както и влековете "Помагалски“, "Алеко“, "Платото“ и "Черни връх“

5. **Ключови закононарушенияи Наказателни процедури**

- *Българско законодателство*

С изграждането на нови ски съоръжения и съпътстваща техническа инфраструктура (кули, баражи, дренажи и др.) в обхвата на туристическа и ски зона Алеко е допуснато нарушение на Плана за управление на Природен парк "Витоша,, за 2005-2014 г., Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие, Закона за опазване на околната среда и Закона за устройство на територията.

Приемането на Екологичната оценка на СПУП на ски зона Алеко от РИОСВ София е в нарушение на забраната за ново строителство и промяната на предназначението на земите и горите в парка съгласно Плана за управление на Природен парк „Витоша“, както и нарушение на Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие поради некачествената и непълна екооценка на СПУП.

- *Европейско законодателство*

Строителството на ски писти в Природен парк „Витоша“ е в нарушение на Директивата по ОВОС и Директивата по хабитатите на ЕС поради липса на екологични оценки.

Одобряването на екологична оценка и оценка за съвместимост на СПУП на ски зона Алеко без да е гарантирана качествена процедура за обществено обсъждане на плана и без да е оценено коректно и в цялост въздействието върху местообитанията и видовете от Натура 2000 в ПП „Витоша“ е в нарушение на Директивата по стратегическа екологична оценка и Директивата за местообитанията на ЕС.

- *Международно законодателство*

Инвестиционните намерения в ПП „Витоша“ са в нарушение на чл. 4 от Бернската конвенция **за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания**, тъй като не са взети съответните и необходимите законодателни и административни мерки за осигуряване на запазването на защитените райони, така че да се избегне или сведе до минимум всякакво влошаване на ситуацията в района х. Алеко.

6. **Гражданска реакция**

Срещу бездействието на държавните институции за увреждането на природното богатство в Природен парк „Витоша“ в периода 2007 г. - 2016 са проведени над 20 протеста в 20 града в България, инициирани са няколко подписки за опазването на Витоша като защитена територия. Подадени са стотици сигнали и жалби срещу опитите за незаконни разширения на ски пистите в района на Алеко в Природен парк „Витоша“. Взето е участие във всички инициирани от компетентните органи проверки на терен в периода 2008-2015 г. включително търсейки съдействие от публичните медии.През 2015 г. за първи път закононарушенията в района на х. Алеко са представени на обществеността чрез видеозаснемане от дрон. В рамките на общественото обсъждане на проекта за АПУ на ПП Витоша за периода 2015-2024 г.са мобилизирани чрез интернет-приложения гражданите да участват чрез становища, чиито брой достига 340.

7. **Международната реакция**

Няма

8. **Резултати от кампанията до този момент (успехи, неуспехи, ключови фактори, които са ги повлияли)**

Успехи:

Най-големият успех на кампанията за опазването на Природен парк „Витоша“ е, че благодарение на европейското законодателство и силното обществено внимание са спрени опитите на инвеститора „Витоша ски“ АД да унищожава части от защитената територия на ПП „Витоша“ с цел изграждане на техническа инфраструктура в туристическа зона „Алеко“, спрени са лобистките поправки по искане на „Витоша ски“ АД за изменение на ключови закони (ЗГ и др.) с цел облекчаване на строителството в гори и защитени територии, общественото мнение е обединено около визията да не се допуска ново строителство в ПП Витоша, с изключение на модернизация на съществуващите сгради и съоръжения.

Неуспехи:

Допуснатото увреждане на ландшафта, унищожение на смърчови гори, взривяването на морените и разораването на големи площи за изграждане на незаконните ски-писти вПП „Витоша“. Влошения достъп до планината и недостатъчното опазване на природата. Назначаването на некомпетентен директор на Природен парк „Витоша“, който не отговаря на изискванията за заемане на длъжността и не защитава интересите на обществото по отношение опазването на планината.

Ключови фактори за неуспехите:

Допуснатото застрояване в границите на Природен парк „Витоша“ в резултат на липса на адекватни действия от страна на прокуратурата, неефективния контрол от страна на компетентните органи МОСВ, РИОСВ, ИАГ и РДГ. Влошеният достъп до планината и недостатъчното опазване на природните ресурси са резултат от корупцията и незаинтересоваността на компетентните институции, както и от недостатъчния обществен натиск върху тях. Липсата на контрол и налагане на санкции за неплащането на таксите за ползване на държавните и общински земи, върху които са съоръженията на „Витоша ски“ АД, са ключови фактори за допуснатото увреждане на защитената територия.

Информацията е актуализирана към април 2016 г. и е подпомогната от проект „Участие за природа”, който се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г. Проектът се изпълнява от Българска фондация Биоразнообразие в партньорство с Екологично сдружение „За Земята“ и мрежа за гражданско действие „Блулинк“.